

Գըղըլ Հանես,
Օնջուտ կալա,
Քառ Տանի,
Ջուկա Վանի,
Գյութանով էշ,
Բարմաղը բեշ,**
Քոռ էշ:

գ

Պուպու կյափի,
Հենց Տանել,
Քաշկուտ աղեր,
Դադա՜ Զավադ,
Կարան Շքյուր,

Չախմուր Արշակ,
Դուդու Շինդի,
Աղու Թավադ:

դ

Մուկի՛,
Բուլդի՛,
Կաղկուլի՛:

ե

Աշո՛ւր,
Խուրշու՛ղը,
Բեհթու՛ղը,
Թալանի՛ն,
Կու՛, կու՛:

2. ԳՅՈՒՂԵՐԻ ՄԱԿԱՆՈՒՆՆԵՐԸ

ա

Հուլլու, հուլլու, հուլլվեցեք,
Շլոր քաղող շուլլվեցեք,
Մեծ-մեծ տներ, առուներ շներ նորշինացեք,
Լյավ պար կլվող ըշանեցեք,
Տանձ-խնձոր օտող եմիշնեցեք,
Ցեխ կոխ ավող ղզղալեցեք,
Թան լակող սիպտակշնացեք:

բ

Հուլլու, հուլլու, հուլլվեցեք,
Կեսիին մաշին՝ թուլլվեցեք,
Ճղուպուր ծախող՝ ննգյեցեք,
Մզնքսակավ ճեղաց քյնող կղրժեցեք,
Մեծ-մեծ աներ, առուներ շներ նորշինացեք,

Մաքյու հասրաթ՝ քոսնեցեք,
էշ՝ հցեցեք, քոռակ՝ ըվդուռեցեք,
Թափան օտող՝ շուշըվեցեք,
Մուլան հաղկ օգող՝ հուղուրտեցեք:

գ

Կյտրի օտող ղըղղըլեցեք,
Մեծ-մեծ տներ, տյուղներ շներ նորշինացեք,
էշ հըցեցեք,
Քոռակ ավդուռեցեք,
Կապը փոնող մյուրիշնացեք,
Լոք տվող, եր ինող ըշնեցեք,
Թափան օտող շուշվեցեք,
Թան լակող սիպտակշինացեք:

Ա Ռ Ա Ժ-Ա Ս Ա Յ Վ Ա Ժ Ք Ն Ե Ր

Ախճիգյը անկտըել ծմերուկ ա:

Ախճիգյը օրիշի տան ճըաքյ ա:

Ա կոժ, քեղ ըմ սուում,

Ա կոլա՝ առ սկաց:

Ազն ու մատաղը ես ըմ գյուգում:

Ամեն մարթա Հասան չի ինի, ամեն փաղա՝
մասան չի ինի:

Ամեն մարթ երգնքում մի ասաղ ունի, անաա-
ռում էլ մի ծառ ունի:

Ամեն մարթու մին փայ օնե, փայառն իվիլ
օտվում չի:

Ամեն մարթ ուրան արշինավն ա չափում:

Ամեն մարթ ուրան սիրփին ա ծիքյ տամ:

Անամոթ կնգանը օխար լեչակ կինի:

Անգուճը կանչի...

Անե Հյունին, օտե Թյունին:

Անիրես մարգուն վեր առնավը այուս քցիո,

հյուրթավը նի կմտնե:

Անծոխ կրակ չի ինիլ:

Անմորուք դեր ա:

Անշոն շեն ա աեսալ, օղում ա թա առանց մհակ
շոռ կյա. կամ՝ անշոն շեն ա աեսալ, անմհակ շոռ
ա կյամ:

Անողը պրծնում ա, սսողը ոեխ ըղնում:

* Հինդ մատ (թրթ.) (Թ. Կ.):

Անումը կա, ըմանումը կա վուչ:
 Անումը տո, սուփրան քցի:
 Աշխարը անտար իլած տեղը՝ խոզը սարը կը-
 պիցրանա:
 Աշխարքը համփերությունով ա կերած:
 Աշխարքս փյալաքյան փյալաքյան ա, մինը
 պիցրտնում ա, մինը քշանում:
 Աշկ ա տամ, իշեղ չի տամ կամ՝ աշկավ իշեղ
 չի տամ:
 Աշկես կյրողն ա:
 Ա շոն, վեննը չըս տանիլ, վեննտ կկտրցնիս:
 Աչքը ծակ մարթու թամահր աստված կարե:
 Ապրուստ կա արծաթ ա, ապրուստ էլ կա՝ ար-
 կաթ ա:
 Աշտլըդ ծրաւա՞լ ա:
 Աշտլը ծրաւած օխծը կլոխր կաանե, տինի
 ըրբեն շարիեն տակեն:
 Աշին կերալ ըմ:
 Առանց ծղորդու էլ ա լյոսը պեցվական:
 Ասե անանամ՝ հնդերտ հու՞վ ա, ասիմ թա՞
 հուվ ըս տու:
 Ասինք՝ հրսանեք ա, վեր սրաներս ճաքե վուչ:
 Աստված ընողեն ա պրտական:
 Աստված, թա կարում չըս մեղ պահիս, վեր եք,
 մունք քեղ պահինք:
 Աստված թմտհատ կարե, սերիտ յրա տինի:
 Աստված հտրու ալող կվեն պողեր չի աամ:
 Աստված սարը տեսնում ա, ծյունը կյուտում:
 Աստված վեր աստված ա, էլ լհա սխալ պենեը
 ա թույլ տամ:
 Աստված քյասիրին ստեղծել ա, վեր ուրան
 ճննաչող ինի:
 Ասում ըն՝ մին պըել մին քաը քցից կյետը,
 օխտը խելունք կրեցեն վուչ ալուս օնին:
 Ա տըրմախու տակաւ քյնող ճյուր:
 Արկաթը հեռումը կթակին:
 Արտը՝ մոբեխակեր, հարթնը՝ պուճիակեր:
 Բաղդադ էլ իուրմա շատ կա, մեղ հի՞նչ:
 Բարը ծաղկեն յրա մաշուր կանե:
 Բարխուդարը տանդալ ա, երե բաղը քանդալ ա:
 Բիրդան դարդացածը յաման կինի:
 Բյանգյի կերած ը՞ս:
 Գյաղից բաղ չինի:
 Դարուս տափալն ըս եկալ:
 — Դայի, հշտղացե ը՞ս:
 — Կլոխր պեց շենան:
 Դարդը ճիտը քցած...
 Դե եք, էշը ցեխան տյուս կալ:
 Դե վեր մաշկես տար ինի, առանս էլ շոն
 կինի, լի:

Դյուղ ա՝ տոնս էրվից ամա՝ մկենրն էլ հետը:
 Դյուղ խուսողեն ծին թամքած ըիդի ինի:
 Եղնը եր ա կցնում, աական դանա օղում:
 Եթարը չի, բեթարն ա:
 Եթիմը թոքի կինի:
 Եղը տանում ա, տմակը քսում:
 Եկալ ա քմակես նսաալ, թա՞ ըռաչաս եք կաց:
 Ես՝ աղա, տու՝ աղա, պա մեր աղունն հու՞ աղա:
 Ես՝ աղվեսին, աղվեսն էլ՝ ուրան հաքյվին:
 Երե արանն ցորենն ը՞ս:
 Երե բաղեն խնձորն ը՞ս:
 Զեմքուլեն եղուծուն համով ա ինում:
 Էծին քոսուաը ախպըին տկնան ճյուր կխմե:
 Էծը էծին հետե լյավ ա, քանց մին սուրու
 վիխճաըը:
 Էծը սատկեց, դոթըր կտրվից:
 Էն մինը էրեփալ ըս, էս մինն էլ շերեփալ բի-
 դիս:
 Էշին եշում ըն, կյարին տամ:
 Էշին ըսեցին՝ շնորհքդ ցույց տո, վեր ընդյավ,
 մոխրումը թաւիլ տվալ:
 Էշից առաջ կյում չըն մտնել:
 Էշը եր ինիլը մին ալիք, եր կյալը՝ էրկու:
 Էշը էլ լհա էն էշն ա, փալանն ա փոխած:
 Էշը էշին վշտեն վեր կապիս, յա խույը կսվե-
 րե, յա՝ խստյաթը:
 Էշը պիրի, էշը օան, պտ էշին տարը հի՞նչ օտե:
 Էշին պողեր չի փսնում, թա քոռակ ա:
 Էշը թողումը թավիլ ա տվալ, թոզը քեցալ,
 ուրան անա կացալ:
 Էշը թկելտվ ճյուրի չի անունալ:
 Էշը հինչ ա դյուղում, թա մոշը հի՞նչ ա:
 Էշը կերալ ա, պոչին խոտվալ:
 Էշը եր իլած՝ էշին ա շոռ կյամ:
 Էտ օղաը լոխճին առանն էլ չուքլական ա:
 Էրալ չի, մրկալ ա:
 Էրկու էոնսկ մին անդ չի ինում:
 Էրկու ըլըստրակեն քմական ըղնողը, մինն էլ
 չի փոնում:
 Էրկու վենն մին չմոշկում ա տիրալ:
 Էրկու օղտ մինանդ ըրածում ըն, մինը կառը
 կտրում, էն մինին համեցեք ա անում: Ասում ա՝
 աա էլ մին օրիշ շոհլաթ ա:
 Ըշանեն եղնը ըշանան կօտե:
 Ըսողեն անդուճ անող բիդի:
 Ըստծու սուփրան հաց օտողը ալուղնը կմնա:
 Ըրասխա դրաղեն վեր մին էշ թավիլ աա,
 մոխերն ինձ տնավ կաա:
 Թամամ խոսկը էշին կասին:
 Թամարալի աղունն տղած ա ինում:
 Թայդի ըղնողին աղա չի ինում:
 Թամբալ մարդու առնը աստված ա կըակ տվալ:

Թան չըս տեսալ, թընըքսակ էլ չը՛ս տեսալ:
Խա վեր ուրխեն ընդ ինի, փորոտմն էլ եղ կինի:
Թա վեր սողան չըս կերալ, խե՛ ա սըերաա
էրում:

Թարսի ծին եր իլած տ:
Թա փողկումտ փթրաղ չկա, խե՛ վախում ըս:
Թիթեն թռչկոտողեն ումրուրը կտրճ կինի:
Թիմաշա իսի, թիմաշտ ասողնե շատ կինին:
Խիրթիշը վեր ա կոխալ:
Թյուքյտ ըստեղ թտփ մի տալ:
Թող հտցը միշտ ըոլ ինի, կլինին կոխկեն ղյոլ
ինի:

Թող նալին ու մեխեն ղաթում ինիմ, թաքյի
ըշխարքենն խնիմ:

Ինձ նհետ յողալտով տ թան խմում:
Ինձ տսեղ ավողեն մախաթ կտամ:
Իշտահը հու՛ր ա տվալ, փլավը՝ հուր:
Իրեսան հիլի, տակա՛ն ծրլի:
Իրես տվե, աստառ էլ ըս օղում:
Լողղու ղոնաղ չընք մունք:
Լհա վեր կյամ ա ծծեղելու վախար, կտրվում տ
րխկատեն բախտը:

Լյալն էն ա՛ հաղ անին, քան թե՛ անաղ անին:
Լյավ ըն ասալ թա.

— Բողաղ, հինչ վեր տեսնա՛ տղտողաս:
Լյավ ըն ասալ թա՛ մարգու աշկը տյուս կյա,
անումը այուս չկյա:

Լյավ ըն ասալ թա՛ մեծեն խրատը, խուխուն՝
ճպտտը:

Լյավ ըն տասլ թա՛ քողանա պոկածը քեղ կօսե:
Լյավ ըն ասալ թա՛ օնքը շինելու տեղ տամ ա՛
աշկը վեր թափում:

Լյացը ծիծաղեն ախպերն ա:
Լյուսունալան ետը էլ հի՛նչ ծղրուղու:
Լոխ պրծալ, մնաց հորը գլոռը:
Լոք տո, եանան ասե՛ հոպ:
Լուն օղտ մի շինիլ, (լուն օղա ա շինում):
Խալխին յրան շոն կհաչի, ինձ յրա կաաու վա
կլավում:

Խակը շաա ա վեր անում:
Խամ խոխա, խըլխուղուտ բաղտը:
Խաղը մհանտ, գերը շհանա:
Խելունքեն՝ մին ասե, պըելեն՝ հաղար ու մին:
Խե՛, ծերքերս փլավ ա օտու՛մ:
Խե ճյուրտովերու կարաս ա՛. հինչքան այուս
աաս՝ կլխե վսւլ:

Խե՛, վախը գընդ ա:
Խե՛, աոմբալա՛նու նուբար ը՛ս:
Խե, քըղ հեաե աղաթ ա՛, ինձ հետե՛ ըեգաթ:
Խե՛, օլումի ճամփա յա:
Խնձորը ծառեն ասակեն վեր կղեն:
Խշափմ ես, բըմփիմ քեղ:

Խողին կլոխը աիրին խալիչին յրա, թյուլ ըն-
գավ, ընգավ ցեխեն մաշը:

Խոխան մահանա, մարը շահանա:
Խոխեն պլիթ չրիգի վղավ օնիս, սորփեն՝ մտ-
տաղ:

Խոսքը սողաթ ինի, կոխվը՝ չէ:
Խոսքը կաորը մի քցիլ:
Խորթնանն ու ղյոռա կեմ ըիգի:
Խորթնն էլ կեմեն աժի:
Խոփտ սոր ա, հանգը՝ պժինովի:
Խոփտ քարեն տեմ ընգավ:
Խրեգյ վարե, շուտ շվարե:

Խրեգյ վարե, շուտ տղվարե
Խուխեն պենու աիր, հետան քյնի:
Խուտուրու հաշող շանը քամակը ըոշ ա ինում:
Մառան ճեղնը վեր կըղեն:
Մառը վեր կտրիս, ուրան սամթին վեր կըղեն:
Մառը տակուտվն տ պենգ:
Մենը տաք աեղա յա այուս կյամ:
Միավերը փիաղին անաղ կանե:
Մին ծնված օրան ծի ա, տղան էլ ծնված օրտն՝
տղա:

Միքյ տվող եղենն մաշկեն թխել չըն:
Մեաը ըրաղումը կորեկ տ տեսնում:
Մետը վեր ծետ ա, քամեն վեր անում տ, քըյ-
նում ա, ծառեն ըութա ինում:

Մմեովա կեսին ուրանց հյաթան մին հափուտ.
Ժյուն չի տալ:

Մյուկունը կլխան ա վետում:
Մուվու կյողը ծի էլ կկյուղանա:
Կաթնտ ու գյորա պուանչի:
Կալին եղը ղրաղան կօտե:
Կալեն կթնաաուն հինչու ա հտջաթ, վեր քաջի
բիգի տա, կթեճը պարան տա:
Կարկուտը թակտծ տեղը կթակե:
Կարճիգյ բոլին եշիլ մի, հինչքան վեղեն իրե-
սին ա, էնքան էլ վեղեն տակեն ա:

Կավը վեր աշքով շանի, բուղան լոք չի տալ:
Կատվին մայղիլը մինչև մարաքը կինի:
Կեռեքս ինձանա յա առալ:
Կերթնուկեն իրեսին թքեցին, ասից՝ քանց գյոլը
շա՛տ ա:

Կթավերեն կոթան պաշում ըն յուղուծուին
խաթրու:

Կծեգյը եա ա տվալ:
Կլխեն կրակ ա անում:
Կլխեն մի հանց օյին կտինիմ՝ մոսկենն ծակեն
հաղար մանեթ կաա:
Կլոխ ըս պերա՛լ:
Կլոխս եղուտ ըս ըրալ:
Կլխումտ շընեը ըն ցղնոտալ:
Կնգանը ծամը էրկան կինի, իռլը՝ կարճ:

Կյտոնը կյուլին պահա տվալ
 Կյարմուր խսձորը Ը՛մ դարկալ հետտտ...
 Կյտրմուր կալը ուրան կաշվան տյոււ շի կյալ
 Կյեշ կոդանը ծերքեն եշւ, սիրունեն՝ իրենեն
 Կյետեն պերտծը կյետը կտտեն
 Կյետեն չտասած փողկերքդ եր մի քաշիլ
 Կյողը կյող ա, յա ծիս կյողը, յա ծուվա կյողը՝
 մին ա:
 Կյողը վեր տանան ինի, կվումաշը հուրթավը
 տյոււ կօւրն:
 Կյոք աո՛ պուք տո:
 Կյուլին կլիսն քարոզ կրթեցեն, ասից. «Ճեկ
 ըրա, վերձարը սոսալ ընցալ»:
 Կյուլը կերածեն ա փեշման, տարը՝ մնացածեն:
 Կշեռքեն վեր թայը ծանդր ա, ընդդեն յրա էլ
 քյնում ա:
 Կոշար հի՛նչ ա դյուղում, թա ըշխարհքումս
 տյուղնը մտրդ կա:
 Կործը դըվաթավ մարդու ըռաշին տըղտողում ա:
 Կտանիմ ճյուրը, ծարավ պիրիմ:
 Կտալը իմս տ, դրադը գյուղում ըմ:
 Կրկտտանն ա թաղա, է՛, շալվարը էլ լհա էն
 քյոհնան տ:
 Կուռնրտկերումս ծմերուկ ա տինում:
 Հաղար մանեթ ըս տամ՝ մին ծի ինք օնում, մին
 մանեթ չըս տլական, մին չիլալ ինք ղնի՛ս:
 Հտմ աշքա պրծանք, համ էլ՝ աշքացալա:
 Համ իմ տեղտկ ըմ հրմանչում, համ փիս բա-
 յտթի ըսողեն:
 Համ նալին ըս թխում, համ՝ մեխեն:
 Համ շանան ա, համ ատտտն:
 Հանդարտ քյնիս, էրկան կքյնիս:
 Հանց ա թնըխրավու շոփ ինի:
 Հանց ա լհա աշկիս լյուսն ինի:
 Հանց ա լհա քաշկու ճոա ինի:
 Հանց ա կեռեքը առնոա կյուլ ինի:
 Հանց ա կորեկ կերած կյումաշ ինի:
 Հանց ա մըթրըբ ինի:
 Հանց ա յղե կորե ինի:
 Հանց տ չինտ քամե լոնդա՞ծ:
 Հանց ա տեփը ճիղած դավալ ինի:
 Հանց ա ճուտու ճիրաման ինի:
 Հանց ըն կոապաշտ ինի:
 Հանց ըն շնստտնա եկած:
 Հանց ըրտ, վեր վեշ շամփուրը էրի, վեշ
 խրավածը:
 Հարթնը ծիին յրա յա նասիբ:
 Հանց կյողը կաց, վեր հաքիտ ուրվա վուշ:
 Հտստ ու պերակ մի կին ա, վալ պերակ մը-
 նողին:
 Հավը վեր հավ ա, վեր մին ճյուր ա խմում,
 մին էլ՝ աստծոն ա եշում:

Հավը տանը կենա, կոտն օտե:
 Հարու տվող կվեն աստված ըրկտն- էրկտն
 պողեր շի տաս:
 Հացը հորան ըրդի, վերթին՝ փորան:
 Հացը ցեց ա անում, քմակեն կյողը կենում:
 Հաքվի տակին պատառ եղ կտ, կըտի-կըտի
 յա անում:
 Հենգյ մաննան էլ վերը կարիս, ցավ կտա:
 Հզրու յտդի Ը՛ս:
 Հինչ վեր անիս, առաշտ կկյտ:
 Հինչ տանում ըն՝ ըաղան ըն տանում, բաղվան-
 չուց հի՛նչ ըն տանում
 Հիշտեղ ցանում ըն, փսնում ըս:
 Հիսուն սև հավան մինին խելք կինի:
 Հմրարած վերձարն էլ ա կյուլն օտում:
 Հողիս վեր ծերքես ինի՝ պեց կթողիմ:
 Հոնձ անողը սամալ էլ ա հոնձ անում:
 Հըրվանեն հարթն միշտ սերուն ա ինում:
 Հրսանեքը ախպուրս ինի, բաղարաքը՝ պա-
 պուա, տտտուս:
 Հունցը վեր՝ էշին փալանը յորդտ ծիուն յրա
 տինիս:
 Հունց վեր քոռն ա ըստծուն եշում, ինդի ել
 աստված ա քոռին եշում:
 Հուր ըմ մին թիքյա հաց տվալ...
 Հուրը մուհտլ ըմ ըրալ, քթես փստլ ա:
 Հուր պեցե, խուլ տեռալ:
 Ղոնաղը ղոնաղին շի սիրում, ղոնաղատերն էլ՝
 էրկուսին:
 Ղուշը կլիսն թառ ըս ըննակա՛ն:
 Ծարտ ճվարտն ա անալ:
 Ծեկ ըրա կյողեն փոռն, վեր կյողը քեղ փոռն
 վուշ:
 Ծելի եր կնալտն շի, աստված աալան ա:
 Ծիրին ակումը թքել չըն:
 Ծիրին պերածը ճյուրն էլ կտանն:
 Ծյուրը շատ մին տեղ վեր կաթե, քտրն էլ կը-
 ծակե:
 Ծյուրը քեցած տեղավն էլ լհա կքյնա:
 Ծյուրը վեր մին դյուղում էրկան մնա, շնսվետը
 եր կինի:
 Ծյուրտոքշի ըս անում:
 Ծոտերը աշունքն ըն հմբտրում:
 Ծոտը ծյուլեն մաշին ա մահլում:
 Ծրաքը ուրան տակեն լյուս շի տամ:
 Ծոմում շարթ սանենք, վեր կալումը կոնալ շա-
 նինք:
 Մաղը վեր լյավ պեն ինի, ամեն տեղ փսնել շի:
 Մարդու կերած մծնըփողթուշն էլ խուլխուլոտ
 բիդի ինի, վեր շանը տեղը կյա:
 Մարդու կլիսն վեր վսելք ինի, պուլիդյումն էլ
 եղ կլինի:

Մարդու առտն շոնն էլ սերուն ըրդի ինի:
 Մաչ օտող, դրող ման եկող:
 Սեղ յրա դորմի չկա:
 Մնխն կլխն յումրորողսմ թխել շոն:
 Մինին փորը տյուս եկավ, մինին էլ՝ աշկը:
 Մին ծաղկավ կյարունք չի խնի:
 Մին կլոխը ամառ-ծմեռ հի՞նչ անե:
 Մին ծերքավ էրկու ծմերուկ մի յոր օնել:
 Մին ծերքը ծափ չի տալ:
 Մին կյուլ շատ տյուզն ա խնում, կարում չի
 թա տեղան այուրուր կյա, ասում ըն՝ տես, է՛,
 էնքան կերալ ա, վեր կարում չի քնա:
 Մին շղոմքոր կյառնը օխտ մար կծծե:
 Մին պրել մուսք օնյնք, մին էլ Քրոհոնջան
 եկավ:
 Մին պրել քյնից հրսանքը, ասից՝ ըստեղ լյավ
 ա, քանց մեր աանը:
 Մինչև արխը ճյուր կյա, կյրթնուկն աշկը
 տյուս կկյա:
 Մինչև հաստը պրակե, պիրակեն հոքին այուս
 կկյա:
 Մինչու կըսօր դեր ըս, կըսօրան ետը՝ դրակեն:
 Մին վեսկե անումը հաղարնե արծե:
 Մին քաշալ ծըետ մին կաքավու պուն ցրե ա
 ավալ:
 Մեծ շանը մեծ թակ ըն աամ, պիծրին՝ պիծի:
 Մեծեն հաան ըղնողը պիծինն էլ կկուրցնե:
 Մեր փիս օրը՝ սօր ա, էքյուծ, մըն էլ՝ ամեն օր:
 Մյուլքյին՝ տարը, խուխեն՝ հարը:
 Մնացալ ըմ աափերը պուք աայիս:
 Մտաղեն ուրսումը աղն ա կյուղում:
 Մուկենն կյուղը Քյուտեն փեղա յա:
 Մուկենն կյուղը ճղացեն փեղա յա:
 Մուկունը կարումը չի ծակը նի մնե, էվիլն էլ
 հաքլվան ըն կապալ:
 Յա աղն ա պակաս, յա՝ մաղը:
 Յա ըծովի վեղը, յա ըսովի խոսքը:
 Յալի ըք պա՞ր ածում ինձ:
 Յախաս յախան կարած չի:
 Յաղին հետատ ա ընդա՞լ:
 Յա՝ աանը կնդանը թխած, յա՝ դովլաթը տա-
 րած՝ դուղը ածած:
 Յա աոնս, յա կաորս:
 Ներակ էն մարթուն, վեր վեչ ըշխաքքես իշն ա
 գյուղում, վեչ՝ չիշը:
 Նեղ ճկաաավ մարդու սերտն էլ նեղ կինի:
 Նրա թթոն խմալ ըմ:
 Շահեն քմակեն շահեն հորսով կասին:
 Շահերը քյացալ ըն, մնացալ ա քուլուխնձորը:
 Շահին իրեսը խանձած խող կտանի:
 Շան հացը կարից:
 Շան նհետ ապրողը շնվարի էլ կհաչի:

Շան նհետ պարկամութոն ըրա, փաղը ծեր-
 քատ քցիլ մ՛էր:
 Շտնից մաղ պոկելն էլ խեր ա:
 Շանադոթյունն էլ մին փեշակ չի:
 Շան բթից ճյուր խմելավ ապրելը շտն մստ
 հարամ ա:
 Շառը շառան յան տվողու անա ա փոնում,
 Շաա օղողը խրեդյ ա յոր օնում:
 Շինալ ըս ըղկատու սուփրա:
 Շիրեփը նի յա կալալ:
 Շիրեփն առալ ա:
 Շմալը վեր կտրիս, աական կկյա:
 Շնավեար քցիլան հանը, օղում ըս՝ գյուլ շաղ
 տո:
 Շները կպուտեցեն, ինձ պեց թուղեցեն:
 Շները քուլուկ կացեն, օղողեն պենն օնդաան
 ընդավ:
 Շոնն ըսպնողեն շիլակը կտան:
 Շոնը կղղյե աալավ ստակել չի:
 Շոնը հաչի, քամեն տանե:
 Շոնը հիշտեղ շոռ ա տամ, հաքյին հաց տ:
 Շոնը հիշավ ա ստակում:
 Շոնը շանան, լոխ մին աանան:
 Շոնը շանը վեննը կոխել չի:
 Շոնն ուրանց առտնը օծավ կլինի:
 Շիոթը պլթամ ա, թա՝ ես էլ ըմ խորագյ:
 Չանան ըռշ ա:
 Պապը շլոր ա կերալ, խուխեն կոքենն ա առնալ:
 Պառը կոշտ ա:
 Պաաը չոփ ում կուխական:
 Պար կյալու հավա ըրդի ինի, վեր պար կյալտ
 կյա:
 Պար շըմ կյամ, պար շըմ կյամ, վեր նիյ ըմ
 մնում, էլ տյուս շըմ կյամ:
 Պընին աղունն ասաված կաղա:
 Պընը պընին վեր ջհում ա, ճակաաը մին
 կյեղ լենանում ա:
 Պընի խոխան՝ պընի հիվուր:
 Պիծի խոխան մորը ծուլներեն ա ցավ աամ,
 մեծը՝ սրտեն:
 Պիծի խուխեն կերածը հալալ ա, կյեցածը՝
 հարամ:
 Պորտաա պեցուր լսք մի աո:
 Պուլիդյումս եղ չկա, սրաումս է՞լ աեղ չկա:
 Պյուլը կոխ ա տսւմ:
 Պումբոնը թակած աեղն ա թակում:
 Պրաքյեր ա աիրալ՝ փոքս աղանձ ըրալ՝ փըս-
 վեր ա տիրալ՝ մաշկիս պար եկալ:
 Պուրթտ կարեն կլիղած չի, է՞:
 Պրառայուսի, աանան այուս քցի:
 Ռեխը դեռ, փողկը ճոթոած:

Ռիխա քղանա աիյեր ա՞, թա տվեր՝
Սարը սարին նի չի կյալ, մարդը մարդին նի
կկյալ:

Սաջու լըխու նման էրկու իրես օնիս:
Սավա ճյորու նման կոչ ա եկալ:
Սարքալ ա Պուղուն ղզգանը:
Սենն սապունը փեյդա չի, պըելեն էլ՝ խրատը:
Սև կյումաշը վեր վեր ըղնե, աընըկավերեն
կշըտտան:

Սև հավեն ծուն էլ ա սիպաակ ինում:
Սերը ավերը կօան:
Սերտը յրոս մարգուն հիշաղեն էլ թխիս՝ ցավ
կտա:

Սերտս փիշ-փիշ ա անում:
Սոտ ըսողեն տոնը նի կացավ, հվաացեն վուշ:
Սոտ խոսքը ցեխ օրը մին փադ ա, տեմ առ,
քյինի:

Սոպը մի աարի կքաշի, թոհմաթը՝ հազար:
Սոր ցաքհաար կոթան էլ ա ուրվում:
Սօրվա պենը վեր էքյուծ քցեցեր, կլխեն ծյուն
կկյալ:

Սաակած էշու ա շոռ կյամ, վեր նալերը քանդի:
Սրաան փոշ այուս օնող չի:
Սրաաս կճմթում ա:
Վախե էն կեան, վեր վեշ թշշամ ա, վեշ՝
վշշամ:

Վախաը՝ վախտեն,
րախտը՝ թախտեն:
Վա՛յ, էս կունթոուճ աանը մատաղ:
Վարդավառի թադարեքը ղաակից ըն ըսկսում:
Վեխճարը մուրթելու հետե յա:
Վեխճարը վեր շոռ ա աամ, կաղլեդը առաջն ա
ընգնում:

Վեղան իլածը վեղ կտեռնա:
Վենները աափան կարվալ ա:
Վենն իլած ծին յա կկծե, յա քացի կաա:
Վեննտ կախ ըրա:
Վեննա յորղանտ ու գյորա մըեկնե:
Վեշ Դարհազի բըդարաքին ա հսալ, վեշ Շուշ-
վա կնոնքեն:

Վեշ մուհալ:
Վետանը յրա վենն ա փանում:
Վետանը աակը թիավ յոր կօնե:
Վըեսկեն թոզին մաշին էլ ա շափաղ աամ:
Վըետը եր ինիլան ետնը, քեթո ծածկել մի-
նակ քեզ ա օքուա:

Վեր արև ինիր, երգընքումը կընիր:
Վեր դիդար հաց օանլը ադաթ ա, մորան ծնվել
չար:

Վեր եկավ, լհա էրկունն փրեք ա շիննակսն:

Վեր լյուղուտ չինի, քաշերը աշկերտ այուս
կտան:

Վեր կրակը տոնն ըղնե, մրկավըեաը եր չի ինիլ:
Վեր տեսե օրան կա վուշ, դաստի դյիդացե, վեր
քոշալ ըն:

Վեր փատը յոր օնին, կյող շոնը կըտի կըղնե:
Վաաղողեն աղա չի ինում:
Տահանց կեոեք շիդի նշանց աաս:
Տանավը վեր ցյաք շոռ սիս, մին թիլ չի դի-
րավ ըղնե:

Տանը դերին օրհնյա աեր չինի:
Տանը վօր կնեդյ իսի, սուփրեն էլ աղ կինի:
— Տանում ըս հիս՝ շ ախս:
— Վսր շոսը հաշր, հեան թող անիմ:
Տաշած քարը աափեն չի մնալ:
Տեղ կա վուշ կօաին, աեղ կա վեր կօտըցին:
Տեն քցի, շուքս քցի:
Տ.. ա եկալ ծմական, արխամաշը քմական:
Տերաակ մղակեն շոն չի հաշր:
Տիյեր աստված, ավեր տու:
Տիրմատու տակալ քյնացող ճյուր ա:
Տղա ինի, ախճիդը *րահոնջա կկյալ:
Տկտըրը քյեցավ մրկեքեն ծոցը:
Տղամարդին փափաղը տափեն լրիդի ըղնե,
կնդանն էլ դալուն:

Տմաց՝ կածանը ծյուն կոխե:
— Տնաղ, տնաղ, հիշան՝ ըս քյնում:— Քյնում
ըմ անաղ անիմ:

Ցավը սարը չի քաշիլ, մարդը կքաշի:
Ցեխան այուս եկենք, լենն ընգենք:
Ցորեն հացը փորեն քացի ա աամ:
Ցորեն հաց շօնիս, պա ցորեն լյուղու էլ շօնիս:
Ցորեն, ցորեն, քացի տա փորեն:
Սութանեն ըրածը ուրուդունը մահլում կանե:
Ուրանց էշը մեր մոխրոտ թավիլ ա տվալ:
Ուրուդյունը կյութանավ ա անում, ըռութանա
ալաթ էլ չի անում:

Փառաշ կյառնեն կյուլ չի նի կյամ:
Փափուկ լյուղու ա, վեշ քար ա ճինաշում, վեշ՝
քու:

Փիսոթուն ընողեն լվոթուն ըրա, թող ինքը հը-
մանի:

Փորս վեց-վեց ա անում:
Փուլը փուլ ա պիրում:
Քա մոր կաթնեն նման հալալ փնի:
Քամած կալին դրաղեն նստալ ըս:
Քաշը հինչ ա, թա ուրան շառը հինչ ինի:
Քաշը ուրան ճոաներին ասում ա. «Քուլա-քուլա
վեններիա մաաաղա:

Քաշը ք.. կօտե, հաքյին ցեց:
Քարավ մհսկ ա կարում:

Քաշալը ճար անհ, ուրան կլխեն կանհ:
 Քաւթառ էշը կյարի չի օտու՞մ:
 Քաւթառ էշին պող չի փսալ, թա հալա քո-
 ոակ ա:
 Քեզ հու՞վ ա ասել՝ աչքաս տիյեր օնք կա:
 Քե վեր տմակ ինչի, քամակտ կծածկե:
 Քեցալ ա աուրուն քնդիլու:
 Քթոլի պոչի նման մաշը մի ըղնե:
 Քմակետ յիշիլաւ քնիս:
 Քյասիրը վեր թաղա շոխա կենա, կասին՝
 հիշտղա՞յա, հրուստեն՝ շնըհավեր ինի, հաղարը
 էյենաս:
 Քյասիր մարդու օրը աստված ա կտրալ:
 Քյեցածեն ետնա քնողը ետ չի կյամ:
 Քյոնա ըզարումը թյաղա մաղսնդա ըս ա-
 նում:
 Քյոհնա աերման ա քամուն տամ:
 Քյոհնա տիմական վըեա կկյտ:
 Քյուխեն շհատը կյղիը կինի:
 Քու հար էն քեբը ճեղաց ըրդար քեցած:
 Օղո՞ւմ ըս, մին ախ քաշիմ՝ Քյուրը դարդաս
 շուրանա:

Օխտը ռաջանաղ մինտեղ հղե քնիյիս ըն
 ինում, ասում ըն. մին մարդ չկա նհեաը զրուց
 անինք:
 Օլը եր ա կացալ, մին կոնդ կոխալ:
 Օլը օլին կօտե, վեսկեռը թող չ'աւիլ:
 Օղան ասալ ըն՝ խե՞ վեղտ ծոռ ա, ասալ ա՝
 հինչա ա դյուղ, վեր վեղս դյուղ ինի:
 Օղան ա եր ինում, կուղ-կուղ շոռ կյամ:
 Օխծա վըխեցածը՝ քիւնդիրա էլ կվախե:
 Օխծեն աջալը վեր ծրավում ա, կլոխը աինում
 ա ըրրեն շարխեն ասկեն:
 Օխծին կծածը կսղանա, լյուղվեն կծածը սղա-
 նալ չի:
 Օխծը վեր օխծ ա, քոն իլած մարդուն կծել չի:
 Օխծու ճո՞ւտ ըս:
 Օխտը էշին կյարին կարում չի պիծենե:
 Օխաը շափե, մին կարե:
 Օրիշի ծերքալ մինակ օխծը կփոնին:
 Օրիշին հեաե փոս կտրողը՝ ինքը կղնե մաշը:
 Օրը ընցալ, խաթան մնաց:
 Օրը քնից, խաթան նհեաը:

Ա Ն Ե Ծ Ք, Օ Ր Հ Ն Ա Ն Ք, Ե Ր Դ Ո Խ Մ, Ս Պ Ա Ռ Ն Ա Լ Ի Ք

Ալալը նրտ առնն ըղնե:
 Անդար մնաս. նաե՛ անդար-ընդերու մնաս:
 Բալատ թաղիմ:
 Բալաա մեռնե:
 Բրիշակ մնա:
 Գյուլլախրաւ ինիս:
 Գյուլլան սրտատ կենա:
 Դալուտ տափան կենա:
 Եթիմ-եսիր մնտա:
 Եթիմ մնաս. նաե՛ եսիր մնաս:
 Զեհար աեռնա:
 Էրվիս աու:
 Էրվիս-խրավվիս աու:
 Ըտակեն ասկը քիւնիս:
 Թաթետ քնիս, դրանետ եա տեռնաս:
 Թյուդյունքը տափան կենա:
 Թաղիմ քե:
 Իրեստ կարիմ:
 Իրեստ կտրվե:
 Իրեստ զղղանեն տակե սև մորը աեռնա:
 Իրեստ շմրիտիմ:
 Իրեստ սըվանա:
 Իրեստ տափտն կենա:
 Իրիքյնակեն կտրոա մնաս:

Լյանդտ կարվե:
 Լյուդուա պիրանումտ շուրանա:
 Լյուդուա կապվե, մնաս ըլըտյիս:
 Լորիա օաիմ:
 Խոռկն օնե քեղ:
 Խոռկ կպնե քեղ:
 Մաղկիս, ծղկաթափ ինիս:
 Կածակը թխե քեղ:
 Կերածա աղու-լղե աեռնա:
 Կլխեա յրա քնիս՝ վեղտ տակետ մնա:
 Կլոխա թաղիմ:
 Կծըխարաւ ինիս:
 Կյրողը ասնե քեղ:
 Կոնդա քյուլվի կտմ՝ կոնդա քյուլիմ ես:
 Կոնդիս:
 Կյուզտ կապվե:
 Կյուլու ճանդ ըրնիս:
 Կյուլու փայ տեռնաս:
 Հանց իրենտկ, վեր ցալը տա, ծեն շտա՝ վա՞յ
 կանչիս:
 Հանց ցալու կյաս տու, վեր մինակ ես դրիդամ:
 Հաւայի պյուլլու փայ տեռնաս:
 Հափուռա կոչ կյա, հոնց վեր կոչ ա եկալ:
 Հեռտ, մղմղա նա: